

Finansinspektionen

Vår referens/dnr:

46/2019

Martin Noréus

Box 7821

103 97

Er referens/dnr:

Fi Dnr 19 - 5338

2019-04-10

Remissvar

FI:s krav på likviditetstäckningskvot i enskilda valutor och diversifiering av säkerställda obligationer i likviditetsbufferten

För att minska risken att svenska banker drabbas av likviditetsproblem vill Finansinspektionen införa ett regelverk som går längre än minimikravet för europeiska bankers likviditetstäckningskvot. Motivet är att det svenska banksystemet är koncentrerat, i hög grad sammanlänkat och dessutom beroende av fungerande finansieringsmarknader. Svenskt Näringsliv ifrågasätter inte att det kan finnas anledning att gå längre än de internationella regelverken kräver. När det sker kan det emellertid uppkomma en situation där svenska banker får sämre möjligheter att erbjuda olika typer av krediter än banker i andra länder, vilket i sin tur kan påverka företag och hushåll i Sverige negativt. Konsekvenserna av sådana förslag bör därför belysas på ett mer allsidigt sätt än vad som gjorts inom ramarna för denna promemoria.

Svenskt Näringsliv delar Finansinspektionens allmänna syn på att en förväntan om att statligt likviditetsstöd ska utgå när bankerna drabbas av likviditetsproblem kan få bankerna att ta alltför höga kreditrisker. Frågan är emellertid hur höga krav som ska ställas på bankerna, och under vilka förutsättningar bankerna kan räkna med statligt likviditetsstöd. Är det exempelvis rimligt att varje enskild bank ska kunna stå emot en allvarlig internationell finanskris, eller kan de under vissa villkor räkna med statligt stöd i en sådan situation? En sådan frågeställning kan verka tillspetsad, men svaret som ges har ändå betydelse för hur förslagen i denna promemoria ska bedömas.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget att bankernas likviditetstäckningskvot ska vara minst 100 procent vardera i euro och US-dollar. Det generella matchningskravet i LCR-förordningen borde vara mer än tillräckligt eftersom det stipulerar att valutasammansättningen i likviditetsbufferten ska balansera (om än inte nödvändigtvis sammanfalla med) nettoutflödena per valuta. Undantaget är om det bryter ut en allvarlig finansiell kris, men under sådana förutsättningar är det rimligt att Riksbanken går in med likviditetsstöd inom ramarna för dess uppgift att fungera som *lender of last resort*. En förutsättning för att ett sådant stöd ska ges är givetvis att bankerna är solventa.

Om en eller flera svenska banker drabbas av likviditetsproblem som har sin grund i andra förhållanden än en allvarlig finansiell kris borde däremot en buffert som uppgår till 100 procent av det samlade kassautflödet i euro och US-dollar, och dessutom lever upp till det generella matchningskravet i LCR-förordningen, vara tillräcklig. För det talar att utbudet av likvida tillgångar med hög kreditvärdighet nominerade i euro och US-dollar är god. Så länge de internationella penning- och kapitalmarknaderna inte slutar att fungera är det också enkelt att omvandla sådana tillgångar till likvida medel.

Att de svenska storbankernas likvida tillgångar till stor del består av statspapper och centralbankstillgångar nominerade i euro och US-dollar talar för att bankerna tar likviditetsfrågan på allvar utan den skärpning som Finansinspektionen nu föreslår. Att effekterna av skärpningen skulle bli begränsade eftersom flertalet banker, enligt Finansinspektionen, redan lever upp till kraven utgör inget argument för förslaget. Det talar snarare för att bankerna själva är kapabla att avgöra hur stora buffertar som behövs, och att de inser att staten inte kommer att gå in och stötta banker som har drabbats av likviditetsproblem av egen förskyllan.

När det gäller sammansättningen av bankernas likviditetsbuffertar delar Svenskt Näringsliv Finansinspektionens oro att diversifieringsgraden kan bli för låg. Om en alltför hög andel av buffertarna består av obligationer med bostäder som underliggande säkerhet kan en större prisnedgång på bostadsmarknaden medföra att buffertarna blir för små för att leva upp till kraven, och då kanske också för att garantera bankernas likviditet vid en kris. Svenskt Näringsliv ställer sig ändå tveksamt till förslaget att andelen svenska säkerställda obligationer inte bör överstiga 50 procent av den totala likviditetsbufferten.

Orsaken är att den föreslagna begränsningen i kombination med den minskade statliga upplåningen och Riksbankens köp av statspapper kan göra det svårt för bankerna att uppfylla kraven på likviditetstäckningskvoten i kronor. Om det blir fallet kan stabilitetsproblem uppkomma som ett resultat av för det första en stram finanspolitik med små behov av statlig upplåning, för det andra en expansiv penningpolitik där köp av statspapper är en central del samt, för det tredje, långtgående regleringar för bankerna. Enligt Svenskt Näringsliv är risken att statliga åtgärder av detta slag sammantaget kan påverka stabiliteten negativt inte obetydlig. Den risken borde beaktas i större utsträckning än vad som verkar ha gjorts i arbetet med denna promemoria. Det gäller inte minst vid fastställandet av procentandelen i fråga – vilka är exempelvis argumenten för att 50 och inte 60 procent är en lämplig nivå?

Svenskt Näringsliv vill också fästa uppmärksamheten på ett mer generellt problem. När olika regler och krav läggs till varandra finns det en uppenbar risk att den samlade effekten blir alltför åtstramande. I de konsekvensanalyser som görs motiveras de enskilda regelverken och kraven med att finansiell stabilitet är viktigt för hushåll och företag, och att regelverket i fråga kan gynna stabiliteten och därför är motiverat att införa. Men när nätet av regleringar för bankernas verksamhet blir allt mer finmaskigt ökar svårigheten att bedöma de samlade effekterna på stabiliteten och förutsättningarna för tillväxt. Sannolikheten att den samlade effekten blir alltför åtstramande ökar också.

Ett alltför finmaskigt nät begränsar inte bara bankernas möjligheter att hitta en bra balans mellan stabilitet och dynamik. Det kan också hämma strukturomvandlingen på finansmarknaden, åtminstone för dem som berörs av regelverken. Det kan i sin tur öka utrymmet för aktörer som inte berörs fullt ut av regelverken, eller kanske inte alls, vilket kan leda till att nya risker för stabiliteten uppstår.

Innan Finansinspektionen går vidare med detaljregler av den typ som föreslås i denna promemoria bör den ta ett större grepp och undersöka hur tidigare regler och skärpningar i förhållande till de krav som ställs i internationella regelverk har påverkat förutsättningarna för stabilitet och tillväxt. I stället för att hävda att företag och hushåll gynnas av varje enskild skärpning som går utöver de generella kraven med argumentet att skärpningen i fråga kan leda till ökad stabilitet bör en samlad bedömning göras. Viktiga frågeställningar att belysa blir då i vilken utsträckning den aktuella regelskärpningen kan förväntas påverka såväl stabiliteten som dynamiken och tillväxtförutsättningarna i ekonomin, och hur skärpningen kan förväntas interagera med det befintliga regelverket.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLEV

Bettina Kashefi
Chefekonon

Anders Bornefalk
Ekonomie doktor

